

УПРАВЛІННЯ ПОКРАЩЕННЯМ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДПРИЄМСТВ

© 2015 ЛУПАК Р. Л., ПОЛЬОВА І. М., ВАСИЛЬЦІВ В. Г.

УДК 658.14:330.322

Лулак Р. Л., Польова І. М., Васильців В. Г. Управління покращенням інвестиційного забезпечення підприємств

У статті доведено актуальність розгляду процесів покращення інвестиційного забезпечення підприємств, яка передбачається згідно з передумовами розвитку сучасного стану економіки держави. Розглянуто інвестиційне забезпечення підприємства як сукупність заходів формування та використання інвестиційного капіталу, який спрямовується на його фінансово-економічний розвиток у середовищі трансформаційних перетворень економіки держави та регіону. Виявлено, що для підприємств субрегіонального рівня характерно функціонування в інвестиційно малопривабливому середовищі, що не сприяє формуванню й ефективному використанню інвестиційного та фінансово-економічного забезпечення власного інноваційного поступу. Виходячи з визначених проблем і перешкод, для покращення інвестиційного забезпечення підприємствам необхідно формувати та посилювати інтеграційні зв'язки, долучатися до створення нових та підтримки діючих суб'єктів інвестиційної інфраструктури та інвестиційного посередництва, зосереджувати зусилля на розвитку дорожньо-транспортної, житлово-комунальної, соціальної та іншої інфраструктури, активізувати діяльність органів місцевого самоврядування з підготовки і промоції перспективних інвестиційних проєктів, домогтися дерегуляції комерційної й господарської та зокрема інвестиційної діяльності.

Ключові слова: інвестиційне забезпечення, підприємства, держава, діяльність, територія.

Бібл.: 9.

Лулак Руслан Любомирович – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки підприємства, Львівська комерційна академія (вул. Туган-Барановського, 10, Львів, 79005, Україна)

E-mail: economist_555@mail.ru

Польова Ірина Миколаївна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансово-економічної безпеки та банківського бізнесу, Львівська комерційна академія (вул. Туган-Барановського, 10, Львів, 79005, Україна)

E-mail: irynapol@mail.ru

Васильців Василь Григорович – аспірант, Регіональний філіал Національного інституту стратегічних досліджень у м. Львові (вул. Братів Тершаківців, 2а, Львів, 79005, Україна)

E-mail: tgvas@mail.ru

УДК 658.14:330.322

UDC 658.14:330.322

Лулак Р. Л., Полевая И. М., Васильцев В. Г. Управление улучшением инвестиционного обеспечения предприятий

Lupak R. L., Polyova I. N., Vasylytsiv V. G. Management of Improving the Investment Support of Enterprises

В статье доказана актуальность рассмотрения процессов улучшения инвестиционного обеспечения предприятий, которая предполагается в связи с предпосылками развития современного состояния экономики государства. Рассмотрено инвестиционное обеспечение предприятия как совокупность мероприятий формирования и использования инвестиционного капитала, который направляется на его финансово-экономическое развитие в среде трансформационных преобразований экономики государства и региона. Вывявлено, что для предприятий субрегионального уровня характерно функционирование в инвестиционно малопривлекательной среде, что не способствует формированию и эффективному использованию инвестиционного и финансово-экономического обеспечения собственного инновационного развития. Исходя из определенных проблем и препятствий, для улучшения инвестиционного обеспечения предприятиям необходимо формировать и усиливать интеграционные связи, приобщаться к созданию новых и поддержке действующих субъектов инвестиционной инфраструктуры и инвестиционного посредничества, сосредоточивать усилия на развитии дорожно-транспортной, жилищно-коммунальной, социальной и другой инфраструктуры, активизировать деятельность органов местного самоуправления по подготовке и продвижению перспективных инвестиционных проектов, добиться дерегуляции хозяйственной, коммерческой и, в частности, инвестиционной деятельности.

In the article, relevance of reviewing the processes to improve the investment support of enterprises is proved, which is expected proceeding from the prerequisites for developing the contemporary status of the State economy. The article considers investment support of enterprise as a totality of activities aimed at formation and use of investment capital, which is being directed to its financial-economic development in the environment of transformational changes of economy in both the State and region. It has been found that for enterprises at the subregional level characteristic is their functioning in an investment-unattractive environment, which is not conducive to either formation or an effective use of the investment and financial-economic support in terms of their own innovative development. On the basis of certain problems and obstacles, aiming at improving the investment support, enterprises need to develop and enhance the integration connections, become familiar with creation of new and supporting the existent actors of investment infrastructure and investment intermediation, focusing on development of road transport, housing, social and other infrastructure, intensifying activities of local self-government bodies in the preparation and promotion of promising investment projects to achieve deregulation of economic, commercial and, in particular, investment activities.

Ключевые слова: инвестиционное обеспечение, предприятия, государство, деятельность, территория.

Keywords: investment support, enterprises, the State, activity, territory.

Библ.: 9.

Bibl.: 9.

Лулак Руслан Любомирович – кандидат экономических наук, доцент, доцент кафедры экономики предприятия, Львовская коммерческая академия (ул. Туган-Барановского, 10, Львов, 79005, Украина)

Lupak Ruslan L. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Economy of Enterprise, Lviv Academy of Commerce (vul. Tugan-Baranovskogo, 10, Lviv, 79005, Ukraine)

E-mail: economist_555@mail.ru

E-mail: economist_555@mail.ru

Полевая Ирина Николаевна – кандидат экономических наук, доцент, доцент кафедры финансово-экономической безопасности и банковского бизнеса, Львовская коммерческая академия (ул. Туган-Барановского, 10, Львов, 79005, Украина)

Polyova Iryna M. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Economic and Financial Security and Banking Business, Lviv Academy of Commerce (vul. Tugan-Baranovskogo, 10, Lviv, 79005, Ukraine)

E-mail: irynapol@mail.ru

E-mail: irynapol@mail.ru

Васильцев Василий Григорьевич – аспирант, Региональный филиал Национального института стратегических исследований в г. Львове (вул. Братів Тершаківців, 2а, Львов, 79005, Украина)

Vasylytsiv Vasyil G. – Postgraduate Student, Regional Branch of National Institute for Strategic Studies in Lviv (vul. Brativ Tershakivtsiv, 2, Lviv, 79005, Ukraine)

E-mail: tgvas@mail.ru

E-mail: tgvas@mail.ru

Прагнення підприємств розвиватись і, відповідно, збільшувати обсяги діяльності, покращувати фінансовий стан, впроваджувати інноваційні технології, підвищувати конкурентоспроможність потребує інвестицій, які можуть бути накопичені власними зусиллями або залученні зовнішніми бізнес-партнерами.

Очевидно, що завдяки активізації інвестиційно-інноваційної діяльності підприємств збільшуються обсяги виробництва продукції, зростає валовий національний дохід, відбувається інтенсивний розвиток секторів економіки і регіонів, що сприяє розширенню масштабів відтворення виробничого потенціалу, зростанню ефективності використання національного багатства, підвищенню інноваційності економіки і рівня життя населення, забезпечуючи підвищення його якості. Відповідно, реальні інвестиції варто розглядати як головне джерело ефективного розширеного оновлення основних засобів підприємства і швидкого переходу його господарської діяльності на шляхи високотехнологічного розвитку. Відтак збільшення обсягів і вдосконалення структури капітальних інвестицій є вирішальним з найважливіших завдань економічної політики суб'єктів господарювання [1, с. 105; 7, с. 3–4].

В економічній теорії до головних цілей інвестування в основному відносять окупність та ефективність вкладення, досягнення яких потребує від підприємства застосування раціональних підходів до системного інвестиційного управління. Втім існує значна кількість чинників, що можуть перешкоджати покращенню інвестиційної привабливості підприємства, які більшою мірою мають зовнішню природу виникнення. Зокрема, насамперед це соціально-економічний стан розвитку території, на якому функціонує підприємство, обсяги прямих іноземних інвестицій, їх капіталовіддача, рівень розвитку інвестиційної інфраструктури, ефективність державного регулювання інвестиційних процесів. Проте інвестиції в сучасній економіці вважають головним джерелом підвищення інноваційності, економічної безпеки, фінансової стійкості, комерційного іміджу, бізнес-відповідальності.

Таким чином, актуально провести дослідження перспективних напрямів та засобів інвестиційного забезпечення підприємств, і для цього варто оцінити стан інвестиційної привабливості території функціонування, головні причини та перешкоди її покращенню.

Вагомою теоретико-методологічною базою дослідження інвестиційного забезпечення підприємств є наукові праці зарубіжних та вітчизняних вчених: Р. Акоффа, О. Амоші, І. Ансоффа, А. Берсучького, О. Гойко, М. Долішнього, А. Зелль, М. Крупки, М. Лепи, В. Опаріна, О. Пересади, М. Прокопенка, В. Федоренка, М. Чумаченка та ін. Пріоритети програмного інвестування з кожним роком змінюються, як і інвестиційна привабливість окремих видів підприємницької діяльності, що потребує постійного дослідження інвестиційного потенціалу зовнішнього середовища підприємства, його системи управління та рівня готовності розробляти і реалізовувати інноваційні проекти.

Метою статті є дослідження системних управлінських аспектів інвестиційного забезпечення діяльності підприємств у контексті визначення привабливості

територій їх функціонування. Авторами ставляться *завдання* визначення стану інвестиційної привабливості відповідних територій, перешкод і причин недостатнього їх покращення.

В економічній теорії інвестиційне забезпечення підприємства розглядають як процес формування та використання інвестиційного капіталу, що зумовлений ринковою моделлю інвестиційної поведінки суб'єктів-партнерів та спрямований на його фінансово-економічний розвиток у середовищі конкурентної боротьби, трансформаційних перетворень економіки держави та регіону.

Водночас, під інвестиційним забезпеченням підприємства розуміють сукупність заходів, які реалізуються з метою підготовки організаційно-економічних умов для здійснення інвестиційно-інноваційної діяльності, формування та використання інвестиційного капіталу [1, с. 103]. При цьому, однією із ключових умов здійснення ефективного інвестиційного забезпечення є формування такого обсягу інвестиційного капіталу, використання якого не призведе до погіршення результативності діяльності підприємства та не зменшить рівень його фінансової стійкості та платоспроможності, не спричинить його банкрутство [9, с. 95].

Наголосимо, що система управління інвестиційним забезпеченням передбачає регулювання інвестиційного циклу як періоду часу прийняття управлінського рішення щодо фінансування інвестиційного проекту до його повного завершення. Очевидно, що інвестиційний цикл має свої галузеві особливості, зокрема, у секторах роздрібної торгівлі він передбачає відносно менші витрати на проектно-конструкторські розробки, будівельні роботи. Попри це основна частина розрахунків періоду інвестування є відображенням процесу планування та забезпечення режиму окупності інвестиційних вкладень [4, с. 23–26].

Розглядаючи діяльність підприємств субрегіонального рівня, доходимо висновку, що їм характерно функціонувати в інвестиційно малопривабливому середовищі, що не дозволяє сформувати й ефективно використовувати інвестиційне та фінансово-економічне забезпечення власного інноваційного поступу та одночасно перешкоджає реалізації інноваційного потенціалу території. При цьому розуміємо, що підприємства, котрі розташовані в економічно розвинутих містах, володіють кращим доступом до ринку ресурсів, середовище потенційних покупців їх товарів є достатньо широким, для них характерний високий комерційний імідж тощо.

Дослідивши рівень інвестиційної привабливості територій субрегіонального рівня західних регіонів України, ми дійшли висновку, що такий рівень є низький та підтверджується низкою тенденцій: 1) малі обсяги капітального інвестування; 2) незначні обсяги та невисока ефективність залучення прямих іноземних інвестицій місцевими підприємствами; 3) низький рівень капітального освоєння та інвестиційної віддачі вкладених коштів, неінноваційно орієнтована структура розподілу інвестиційного капіталу; 4) мала частка капітальних інвестицій у перспективні види економічної діяльності,

що здатні забезпечити соціально-економічний розвиток територій; 5) недостатня ефективність бюджетного забезпечення інвестиційного проектування.

На нашу думку, до головних причин відповідних тенденцій та перешкод покращення інвестиційної привабливості таких територій варто віднести:

- ✦ низький рівень їх соціально-економічного розвитку;
- ✦ низьку ділову активність населення;
- ✦ слабкість розвитку їх інвестиційної інфраструктури;
- ✦ відсутність належної популяризації підготовлених інвестиційних проектів та низька ефективність системи державної підтримки інноваційної діяльності на субрегіональному рівні;
- ✦ низький рівень розвитку їх фінансово-кредитної, інформаційно-аналітичної, дорожньо-транспортної, соціальної та іншої інфраструктури;
- ✦ системні проблеми державного регулювання, адміністрування і контролю інвестиційно-інноваційної діяльності;
- ✦ недостатність використання механізмів державно-приватного партнерства та диверсифікації джерел залучення інвестиційного капіталу [2; 3; 6; 8].

Розуміємо, що найбільш інвестиційно привабливими доцільно вважати прикордонні території, де підприємства володіють кращим доступом до іноземних джерел інвестування, здатні використовувати переваги транскордонного співробітництва, можуть швидше запозичити закордонний досвід у розробці та реалізації інвестиційних програм. Так, на прикордонних територіях західних регіонів України недостатньо ефективно функціонує система інвестиційного посередництва, зокрема відсутні представництва потужних банківських установ, небанківських фінансових установ (кредитних спілок, страхових компаній, недержавних пенсійних фондів), інститутів спільного інвестування. Відповідно на таких територіях відсутня збалансована структура суб'єктів інвестиційного та інноваційного середовища [5].

Варто наголосити, що сьогодні промоція та інформаційна підтримка інвестиційного забезпечення підприємств здійснюється недостатньо. В основному органами регіональної влади не ведеться діяльність з передпроектної підготовки потенційних інвестиційних програм субрегіонального рівня. Так, якщо при органах влади регіону (наприклад, у Львівській міській раді та Львівській ОДА) інвестиційними питаннями займаються декілька організаційних підрозділів, то на субрегіональному рівні такі організаційні структури відсутні. Зокрема, немає інтернет-порталів, де могла б розміщатися інвестиційна інформація, не здійснюється поширення перспективних інвестиційних пропозицій через спеціалізовані видання чи за допомогою виставково-ярмаркових заходів, бізнес-форумів, інтернет-ресурсів; відсутня якісна співпраця місцевих підприємств з інвестиційними та консалтинговими бізнес-структурами, міжнародними інвестиційними фондами та фінансово-

кредитними установами. Також у західній Україні немає організацій, які є членами Світової асоціації агенцій промоції інвестування.

Більше того, значна кількість вітчизняних підприємств змушена функціонувати в економічному середовищі, для якого характерний низький рівень розвитку інфраструктури, як дорожньо-транспортної (про що свідчать занедбаність і низька ефективність використання автобусних станцій та кінцевих зупинок руху автобусного пасажирського транспорту, недостатні обсяги розбудови й оновлення об'єктів дорожнього сервісу європейського типу, низька ефективність системи державного управління автомобільними дорогами, низький рівень якості дорожніх робіт з ремонту, будівництва, ліквідації ямковості та невеликі обсяги вантажних і пасажирських перевезень автомобільним транспортом), так і фінансово-інвестиційної, логістично-інноваційної (відсутність бізнес-інкубаторів, технопарків, логістичних центрів європейського зразка, спільних із бізнесом фондів взаємодопомоги та розвитку інноваційного підприємництва). Тому пропонуємо підприємствам окремих бізнес-територій створити фонд інфраструктурного розвитку за участі органів влади усіх рівнів, бізнес-структур, організацій громадського суспільства, забезпечуючи пільгове кредитування і фінансування реалізації пріоритетних для соціально-економічного розвитку регіону інвестиційних проектів та долучитись до Світової асоціації агенцій промоції інвестування, що дасть можливість налагодити контакти з міжнародними організаціями.

Сьогодні підприємства повинні долучитись до прийняття і реалізації стратегії реального сектора економіки регіону з її наповненням дієвими заходами та достатнім фінансуванням у посиленні інвестиційних стимулів суб'єктів підприємництва до інноваційної активності шляхом формування інтегрованих торговельно-виробничих систем і коопераційних бізнес-відносин.

Необхідно враховувати, що інвестиційна діяльність підприємств підлягає детальному державному регулюванню, адмініструванню і контролю. Але сьогоднішній стан такого регулювання більше свідчить про збереження бюрократичних та корупційних перешкод при підготовці та погодженні інвестиційних проектів, отриманні дозволів на здійснення певних видів господарської діяльності, ніж про полегшення для підприємств інвестиційних процедур. Зокрема, сьогодні в Україні існує значна кількість стадій реконструкції інвестиційних об'єктів, реєстрації та отримання ліцензій на здійснення інвестором інноваційної діяльності, сертифікації та стандартизації тощо.

Більше того, попри істотний інвестиційний потенціал для вітчизняних підприємств механізму державно-приватного партнерства (ДПП) (перевагами якого одночасно є залучення більшою мірою приватних, а не бюджетних коштів, наявність високого ступеня державного контролю за реалізацією проекту), практики реалізації проектів ДПП часто поодинокі.

На нашу думку, значна кількість інвестиційних проектів спільного використання капіталізованих еко-

номічних об'єктів є недостатньо приваблива для приватних, а особливо іноземних інвесторів. Так, нестабільність вітчизняного законодавства та політичного середовища, високий рівень корупції, нерозвиненість фінансово-кредитних та інформаційно-аналітичних інститутів, складність інституційно-правового механізму реалізації ДПП, недостатній рівень довіри до органів влади не стимулює суб'єктів інвестування до довгострокових партнерських відносин. Для підвищення мотивації комерційних партнерів до ДПП необхідна можливість оцінювання вигід у середньостроковій та довгостроковій перспективах. Водночас, для потенційних інвесторів, особливо іноземних, важливі державні гарантії при реалізації масштабних проектів ДПП [2].

Враховуючи таку сукупність проблемних аспектів інвестиційного забезпечення діяльності, управління її покращенням повинно бути спрямоване на створення умов інвестиційно-інноваційного саморозвитку, у т. ч. за допомогою сприяння розвитку місцевого виробництва та підвищення його конкурентоспроможності. Таким чином, актуально, щоб інвестиційне забезпечення підприємств відбувалося стосовно посилення вертикально-горизонтальних інтеграційних зв'язків із бізнес-суб'єктами економічно розвинених територій. При цьому цілями реалізації відповідного напрямку має стати підвищення рівня ділової активності, покращення ресурсного та матеріального-технічного забезпечення, активізація практик диверсифікації діяльності, організації кооперативних процесів в різних секторах економіки.

Одночасно повинно відбуватися створення нових та державна підтримка діючих суб'єктів інвестиційно-інноваційного посередництва. Відповідно тактичними завданнями інвестиційного забезпечення підприємства слід вважати його участь у діяльності органів державної та місцевої влади зі створення і популяризації інноваційних проектів та інформації про інвестиційний потенціал територій його функціонування; залучення інвестиційних фондів, що функціонують на економічно розвинених територіях, до поширення діяльності на власній території; залучення до діяльності з підвищення інвестиційної привабливості територій агенцій регіонального розвитку та організацій з транскордонного та міжрегіонального співробітництва. Зокрема, ефективним фінансово-інституційним засобом формування мережі суб'єктів підтримки інвестиційно-інноваційної діяльності вітчизняних підприємств може стати запровадження практики переходу від низькоефективних регіональних програм інвестиційного розвитку до реалізації загальнообласних чи міжрегіональних програм розбудови елементів місцевої інвестиційної інфраструктури.

Попри це, ефективність реалізації програм є низькою по причинах їх здебільшого декларативного характеру, відсутності конкретних заходів, неврахування специфіки розвитку конкретної території та транскордонного співробітництва (у Польщі в контексті суспільно-правових процесів деконцентрації та децентралізації влади органи місцевого самоврядування володіють повноваженнями щодо конкурсного відбору проектів міжнародного співробітництва в межах виділених коштів з держав-

ного бюджету, вибору пріоритетів євроінтеграційного розвитку, формування джерел фінансування транскордонних проектів).

Очевидно, що на передінвестиційній фазі підприємства залежать від державної системи адміністрування, і це вимагає від них усіх зусиль у покращенні сформованої вітчизняної моделі контролю та регулювання бізнесу. Вважаємо, що в контексті покращення інвестиційного забезпечення вітчизняні підприємства повинні ініціювати перед органами регіональної влади створення спеціального інтернет-порталу для висвітлення інформації про оперативне реагування на факти корупційних перешкод при погодженні інвестиційних проектів, отриманні дозволів на користування земельними ділянками, державним і комунальним майном, здійснення певних видів діяльності.

Наголосимо, що сьогодні для фінансово-інвестиційних процесів в Україні властивий високий рівень тінізації економічних відносин, у т. ч. через непрозорість та некомпетентність регіональної влади, бюрократію та хабарництво, поширеність рейдерства, високий регуляторний тиск. Це обумовлено недосконалістю законодавчої бази, політичною та економічною нестабільністю, ментальністю суб'єктів бізнесу по відношенню до детінізації у сфері ліцензування, податкового контролю, субсидювання. Протилежною є ситуація, коли при реалізації заходів зі створення сприятливого економіко-правового середовища для підприємницької діяльності і розвитку бізнесу спостерігається тенденція до деактивізації підприємницької діяльності як у кількісному, так і в якісному (у т. ч. психологічному) аспектах.

На нашу думку, підприємства повинні активно долучатися до підвищення ефективності реалізації державної політики детінізації економічних відносин, і для цього треба скоординувати роботу органів регіональної влади та громадських організацій щодо контролю та посилення відповідальності за скоєння правопорушень; запровадити практику інформування територіальної громади та активної участі ЗМІ у реалізації інвестиційних проектів у плані використання державних коштів; розробити програму популяризації «ділової дисципліни» серед суб'єктів підприємства та її вигід у разі відмови від тіньової діяльності.

Крім того, збільшує ризики потенційних інвесторів у реалізації проектів посилення освітньої та трудової міграції, виведення інтелектуально-кадрового потенціалу за межі регіону та за кордон, а це потребує додаткових фінансових вкладень у підвищення якості та конкурентоспроможності робочої сили.

Попри це вітчизняним підприємствам властивий низький рівень позиціонування та усвідомлення провідного значення розвитку культурно-масових заходів та туристично-рекреаційної бази у створенні привабливого фінансово-інвестиційного клімату та реалізації сукупності організаційно-економічних заходів, спрямованих на формування соціально орієнтованого бізнес-середовища.

ВИСНОВКИ

Сьогодні управління покращенням інвестиційного забезпечення підприємств властиві ознаки більше зовнішньої залежності, ніж внутрішньої збалансованості та структурності. Вітчизняні підприємства в значній кількості випадків не можуть впливати на загальнонаціональні інвестиційні процеси, які часто враховують інтереси окремих бізнес-структур, ніж держави в цілому. На субрегіональному рівні такі тенденції є стабільним явищем, яке, на нашу думку, змінити в короткій перспективі буде важко. Відповідно підприємствам більш привабливо займатись інвестиційною діяльністю, в основному використовуючи внутрішні джерела, які не мають значних ризиків, ніж зовнішні запозичення.

Вважаємо, що подальші дослідження повинні стосуватися формування оптимальної моделі поєднання внутрішніх та зовнішніх джерел інвестування, враховуючи сучасні ризики для вітчизняної економіки. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. **Бутенко А. І.** Ключові аспекти інвестиційного забезпечення підприємства / А. І. Бутенко, А. А. Дискіна // Економіка: реалії часу. – 2013. – № 1(6). – С. 102–106.

2. **Васильців Т. Г.** Напрями підвищення інвестиційної привабливості прикордонних територій західних регіонів України : аналітична записка / Т. Г. Васильців, Р. Л. Лупак [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lv.niss.gov.ua/public/File/1/AZ%20Invest%207.10.14.pdf>

3. Інвестиції у Львівській області : статистичний збірник. – Львів : ГУС у Львівській області, 2015. – 118 с.

4. Інвестиційна привабливість ресурсного потенціалу торговельного підприємства : монографія / Я. Д. Качмарик, П. О. Куцик, Р. Л. Лупак, І. Я. Качмарик, Н. Я. Боліновська. – Львів : ЛА «Піраміда», 2012. – 168 с.

5. Інтернет-видання «ubanks» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ubanks.com.ua/city/lvivska.php>

6. Капітальні інвестиції у Львівській області у 2014 році : статистичний бюлетень. – Львів : ГУС у Львівській області, 2015. – 33 с.

7. **Панкова М. М.** Інвестиційне забезпечення стратегічних планів розвитку промислових підприємств : автореферат дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04 / М. М. Панкова ; НАН України, Ін-т економіки пром-сті. – Донецьк, 2008. – 20 с.

8. Статистичний щорічник Львівської області за 2013 рік. Частина II. – Львів : ГУС у Львівської області, 2014. – 255 с.

9. **Швець І. Б.** Оптимізація інвестиційних ресурсів на підприємствах малого бізнесу / І. Б. Швець, А. С. Скрильник // Бізнес Інформ. – 2014. – № 3. – С. 94–99.

REFERENCES

Butenko, A. I., and Dyskina, A. A. "Kliuchovi aspekty investytsiinoho zabezpechennia pidpriemstva" [Key aspects of the investment software company]. *Ekonomika: realii chasu*, no. 1 (6) (2013): 102-106.

Investytsii u Lvivskii oblasti [Investments in Lviv region]. Lviv: HUS u Lvivskii oblasti, 2015.

"Internet-vydannia «ubanks»" [Internet publication «ubanks»]. <http://ubanks.com.ua/city/lvivska.php>

Kachmaryk, Ya. D. et al. *Investytsiina pryvablyvist resursnoho potentsialu torhovelnoho pidpriemstva* [Investment attractiveness of the resource potential of commercial enterprise]. Lviv: Piramida, 2012.

Kapitalni investytsii u Lvivskii oblasti u 2014 rotsi [Capital investments in the Lviv region in 2014]. Lviv: HUS u Lvivskii oblasti, 2015.

Pankova, M. M. "Investytsiine zabezpechennia stratehichnykh planiv rozvytku promyslovykh pidpriemstv" [Investment security strategic plans of enterprises]. *Avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk : 08.00.04*, 2008.

Statystychnyi shchorichnyk Lvivskoi oblasti za 2013 rik. Chastyina II [Statistical Yearbook of the Lviv region in 2013. Part II]. Lviv: HUS u Lvivskoi oblasti, 2014.

Shvets, I. B., and Skrylnyk, A. S. "Optymizatsiia investytsiinykh resursiv na pidpriemstvakh maloho biznesu" [Optimization of investment resources to small businesses]. *Biznes Inform*, no. 3 (2014): 94-99.

Vasylytsiv, T. H., and Lupak, R. L. "Napriamy pidvyshchennia investytsiinoi pryvablyvosti prykordonnykh terytorii zakhidnykh rehioniv Ukrainy" [Directions increase the investment attractiveness of the border areas of the western regions of Ukraine]. <http://lv.niss.gov.ua/public/File/1/AZ%20Invest%207.10.14.pdf>